

**MASARYKŮV
ONKOLOGICKÝ
ÚSTAV**

2002

Za dobu své existence se stal Masarykův onkologický ústav jedinečným specializovaným onkologickým centrem svého druhu v celé České republice. Je to prakticky jediné pracoviště u nás, kde je možno poskytovat onkologicky nemocným komplexní péči, kde se efektivně kloubí diagnosticko-léčebná činnost s činností vedecko-výzkumnou. Jeho historie sahá do druhé poloviny 20. let minulého století, kdy chirurg primář MUDr. Jaroslav Baceš společně se svou matkou Lucí Bacešovou - sociální pracovnicí - založili spolek „Dům útěchy“ (21. června 1928). Cílem této organizace bylo zlepšit péči o nemocné se zhoubnými nádory a současně umožnit výzkumnou práci v tomto oboru medicíny. Prvořadým cílem se proto stalo vybudování speciálního ústavu, ve kterém by byli nemocní rakovinou ošetřeni a léčeni a ve kterém by se velká pozornost věnovala badatelské práci. Díky podpoře prezidenta T. G. Masaryka i dalších významných osobností tehdejší doby se podařilo vše realizovat na začátku roku 1935. I když během let měnil ústav svůj název, jeho poslání, které mu určil primář Baceš, zůstalo nezměněno: všeobecná starost o onkologicky nemocné. Masarykův onkologický ústav má v současné době potřebné zázemí pro prevenci, epidemiologii, diagnostiku, jednotlivé léčebné modality, rehabilitaci, dispenzarizaci s účelným propojením s klinickým i bazálním výzkumem i pro činnost edukační a osvětovou.

SLOVO ŘEDITELE

Vá ení přátelé,
rok 2002 byl významným transformačním úsekem v historii Masarykova onkologického ústavu. V náročných ekonomických podmínkách, které jsou stanoveny příjmem od zdravotních pojišoven, bylo nutné se vypořádat s historickým, tradičně pozitivním hospodařením, podle reality. Stalo se tedy, e po několika letech je hospodaření ústavu nevyrovnané, i kdy se podnikla celá řada opatření. Teprve v tomto roce se podařilo naprosto zprůhlednit hospodaření jednotlivých nákladových středisek a doopravdy ováni nastavených ekonomických parametrů. Dosáhlo se úspor v oblastech, které můžeme všichni ovlivnit. Ovšem došlo k nárůstu ekonomických parametrů, které ovlivnit v krátkodobém horizontu jednoduše nemůžeme. Navýšili jsme mzdy zaměstnanců tak, jak nám umožnil stát a tím došlo k dalšímu zlepšení v celostátním průměru.

Úzce jsme spolupracovali s Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity v Brně - v našem zařízení pokračovalo pregraduální postgraduální vzdělávání a vytvořili jsme tak základ pro další zdokonalení obou oblastí. V tomto směru se ústav stal propagátorem dalšího rozšíření pregraduální výuky o blokové stádiu v 5. ročníku medicínského studia, co bylo schváleno k další diskusi studijní komisí s kolegiem děkana. Pokud se tento záměr podaří, pak by změna měla nastat v novém školním roce 2003/2004. Začali jsme také kooperovat s Vyšší zdravotnickou školou Josefa Podsedníčka na Letném náměstí a s Církevní zdravotnickou školou na Opletalově ulici v Brně, co vede k pravidelné praktické výuce na odděleních Kliniky komplexní onkologické péče MOÚ. Naši lékaři se podílejí na výuce bakalářského studia LF MU.

Spokojenosť pacientů se stala trvalou snahou všech pracovníků MOÚ. To, e se nám to daří, dokazují výsledky pravidelných dotazníkových akcí, které mezi našimi pacienty děláme, stejně jako řada děkovních dopisů. Aby se ještě zlepšila medicínská péče, přistoupili jsme k rekonstrukci jednotky intenzivní péče, která slouží multidisciplinárně pro všechna oddělení ústavu a kterou jsme rozšířili ze 6ti na 10 lůžek. Z nových diagnosticko-léčebných metod stojí za zmínu hlavně pravidelné vyšetřování autofluorescenční bronchoskopie a radiofrekvenční ablace hlavně pro jaterní ložiska. Přistoupili jsme také ke zlepšení vybavení a ke zkvalitnění práce v centrální kartotéce, kde byly v uplynulém období pořízeny první automatické regálové systémy pro ukládání chorobopisů. V této snaze chceme pokračovat i v letošním roce, nebo jsme přesvědčeni, e docílíme ještě větší spokojenosť pacientů.

Po dobu celého roku se rovněž intenzivně pracovalo na zprovoznění systému telemedicíny v ústavu a propojení s dalšími pracovišti v Brně. V současné době existuje 16 plně funkčních diagnostických a prohlížecích stanic, rozšířených na různých pracovištích ústavu, např. odd. radiodiagnostiky, mamární komise, pracovně na klinice, chirurgické ambulanci, operačním sále atd. Existuje již spolehlivá výměna digitalizovaných snímků mezi FN u svaté Anny v Brně, Bakenštejnovou chirurgickou nemocnicí a naším ústavem. Rozšiřuje se bezfilmový kontakt i s dalšími pracovišti.

Nejrozšířejším investičním záměrem ústavu za poslední roky se bezesporu stala plánovaná rekonstrukce starých budov z roku 1935 a vybudování centra pozitronové emisní tomografie (PET). Máme za sebou výběrová řízení jak na rekonstrukci budov, tak na samotnou technologii PET. Rekonstrukce budov se užzdárně rozbehla a dodávka technologie PET se uskuteční v průběhu roku 2003 jako druhá v republice. Nesporně se stane přínosem v diagnostice, ale i léčbě onkologických onemocnění.

Výraznou předností ústavu je i pokračující výzkumná aktivita, která je podrobně rozebrána v dalších kapitolách naší výroční zprávy. Mnoho stvůr vědeckých grantových projektů, stejně jako institucionálních výzkumných záměrů, je původem výzkumné činnosti ústavu, kterou je možné ocenit i v celé řadě publikačních aktivit pracovníků ústavu. Výzkumný záměr je nadále stavěn tak, aby vyhovoval plánovanému a smysluplnému výzkumu v oblasti onkologie a aby dále umožňoval rychlejší přechod do klinické praxe (tzv. aplikovaný výzkum translational research). Byly vytvořeny pracovní týmy klinických a vědeckých pracovníků, které by aplikovaný výzkum měly uvádět do reality.

Chloubou ústavu je také organizace každoroční celostátní konference "Brněnské onkologické dny", která je již tradičně povídána českými onkology za přední setkání odborníků. Svědčí o tom nejen bohatá účast, ale i ohlas, které na adresu ústavu přicházejí. Hlavním tématem posledních onkologických dnů byla farmakoeconomika, oblast pro lékaře nová, ale v současných podmínkách k další existenci nezbytná.

Přes ekonomické potíže roku 2002, které jsou uvedeny v úvodu, jsem přesvědčen, že učiněné kroky byly nezbytné, abychom stavěli průhlednou ekonomiku ústavu i v budoucnosti, což povede v prohlubování důvěry našich pacientů i ostatních kolegů k přednímu onkologickému ústavu v republice.

doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.
ředitel

1. VEDENÍ MASARYKOVA ONKOLOGICKÉHO ÚSTAVU

ředitel

- doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.

vyzula@mou.cz

náměstek prorozvoj, vědua výuku

- doc. MUDr. Jan Aloudík, CSc.

zaloudik@mou.cz

náměstek pro diagnosticko-léčebnou péči

- MUDr. Antonín Randula

randula@mou.cz

náměstkyně pro ošetřovatelskou péči

- Hilda Vorlíčková

vorlickova@mou.cz

náměstkyně pro HTS

- Ing. Jana Nováčková

novackova@mou.cz

ekonomická náměstkyně

- Ing. Marie Kučerová

kucEROVA@mou.cz

tisková mluvčí

- MUDr. Pavel Andres

andres@mou.cz

advokát

- PhDr. Zuzana Joukalová

joukalova@mou.cz

- JUDr. Pavel Ák

zak@mou.cz

Dozorčí rada

předseda

doc. MUDr. Lubomír Hakl, CSc.

členové

Ing. Josef Demel

Ing. Stanislav Bělehrádek

Ing. František Galé

MUDr. Tomáš Julínek

prof. RNDr. et PhMr. Jan Kovářík, DrSc.

MUDr. Zora Prosková

Ing. František Reitoral

prof. MUDr. Věra Semrádová, CSc.

Ing. Rostislav Slavotínek

Petr Zbytek

JUDr. Antonín Mimochodek

sekretář

Vědecká rada

prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.

MUDr. Lenka Foretová

prof. MUDr. Josef Bilder, CSc.

MUDr. Miroslava Nekulová, CSc.

prof. RNDr. Ivan Holoubek, CSc.

MUDr. Vuk Fait, CSc.

doc. RNDr. Alois Kozubík, CSc.

MUDr. Renata Soumarová

prim. MUDr. Vladimír Spurný, CSc.

RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.

prim. MUDr. Zdeněk Mechl, CSc.

RNDr. Vladimír Boudný, CSc.

MUDr. Roman Šepr, Ph.D.

RNDr. Marta Šimčíková, CSc.

doc. MUDr. Jan Aloudík, CSc.

RNDr. Jana Šmardová, CSc.

doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.

MUDr. Dalibor Valík

prof. RNDr. et PhMr. Jan Kovářík, DrSc.

Mgr. Michael Sheard, CSc.

VEDENÍ KLINIKY A ODBORNÝCH ZDRAVOTNICKÝCH ODDĚLENÍ

Klinika komplexní onkologické péče

vedoucí lékař
zástupce pro LPP primář
zástupce pro výuku
vrchní sestra

- doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc., vyzula@mou.cz
- MUDr. Katarína Petráková, petrak@mou.cz
- MUDr. Ivo Kocák, kocak@mou.cz
- Bc. Darja Navrátilová, navratilova@mou.cz

Oddělení gynekologické onkologie

vedoucí lékař
vrchní sestra

- MUDr. Alfréd Dörr, CSc., dorr@mou.cz
- Zdeňka Pešová, pesova@mou.cz

Oddělení chirurgické onkologie

vedoucí lékař
vrchní sestra

- MUDr. Vojtěch Chrenko, CSc., chrenko@mou.cz
- Jana Vozdecká, vozdecka@mou.cz

Centrální operační sály

vedoucí lékař
vrchní sestra

- MUDr. Igor Penka, CSc., penka@mou.cz
- Marie Palášková, palaskova@mou.cz

Oddělení anesteziologie a intenzivní onkologické péče

vedoucí lékař
vrchní sestra

- MUDr. Helena Buřilová, burilova@mou.cz
- Hana Příšová, pisova@mou.cz

Oddělení radiační onkologie

vedoucí lékař
vrchní sestra
vedoucí laborantka

- MUDr. Pavel Šlampa, CSc., slampa@mou.cz
- Zdeňka Bednářová, bednarova@mou.cz
- Jarmila Fuchsová, fuchsova@mou.cz

Oddělení radiologické fyziky

vedoucí

- Ing. Vladimír Kovář, kovar@mou.cz

Oddělení radiologie

vedoucí lékař
vedoucí laborant

- MUDr. Helena Bartoňková, bartonkova@mou.cz
- Pavel Jaroš, jaros@mou.cz

Oddělení nukleární medicíny

vedoucí lékař
vedoucí laborantka

- MUDr. Miroslava Ilievová, ilievova@mou.cz
- Jaromíra Mojžisová, mojzisova@mou.cz

Oddělení laboratorní medicíny

vedoucí lékař
vedoucí laborantka

- MUDr. Dalibor Valík, valik@mou.cz
- Iva Votavová, votavova@mou.cz

Oddělení patologie

vedoucí lékař
vedoucí laborantka

- MUDr. Václav Vagunda, vagunda@mou.cz
- Jana Hanyková, hanykova@mou.cz

Oddělení genetiky a epidemiologie nádorů

vedoucí lékař

- MUDr. Lenka Foretová, foretova@mou.cz

Oddělení klinických hodnocení

vedoucí lékař

- MUDr. Regina Demlová, demlova@mou.cz

Ústavní lékárna

vedoucí lékárník
vedoucí laborantka

- PharmDr. Martin Beneš, benes@mou.cz
- Veronika Petláková, petlakova@mou.cz

Základna experimentální onkologie

vedoucí
vedoucí laborantka

- doc. MUDr. Jan Zaloudík, CSc., zaloudik@mou.cz
- Miluše Svitáková, svitakova@mou.cz

2. HOSPODAŘENÍ MOÚ V ROCE 2002

V roce 2002 uzavřel MOÚ smlouvy o úhradě zdravotní péče se všemi zdravotními pojišovnami:

- 111 Všeobecná zdravotní pojišovna ČR,
- 201 Vojenská zdravotní pojišovna ČR,
- 205 Hutnická zaměstnanecká pojišovna,
- 207 Oborová zdravotní pojišovna zaměstnanců bank a pojišoven,
- 209 Zaměstnanecká pojišovna Škoda,
- 211 Zdravotní pojišovna ministerstva vnitra,
- 213 Revírní bratrská pokladna v Ostravě,
- 217 Zdravotní pojišovna Metal - Ailance,
- 222 Česká národní zdravotní pojišovna.

ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE

	2001	2002
Počet lůžek	205	205
Využití lůžkové kapacity	85,14	82,47
Průměrná ošetřovací doba vednech	8,54	8,88
Stav pracovníků - přepočtený průměrný stav	503	507
Průměrná mzda	15 629	17 753
Účetní výsledek (+ zisk, - ztráty)	1 037 966	- 12 303 166
Odvod nevyčerpaných dotačních prostředků	863 283	317 059

STAV MAJETKOVÝCH ÚČTŮ (v tis. Kč)

	k 1. 1. 2002	k 31. 12. 2002
Dlouhodobý majetek	904 167	907 033
Zásoby	12 562	12 293
Finanční účty	127 203	135 124
Závazky	9 246	17 942
Pohledávky	39 321	36 229

PODSTATNÉ ZMĚNY V JEDNOTLIVÝCH POLOKÁCH SROVNÁNÍ ROKU 2001 A 2002

Poločka	rok 2001	rok 2002	rozdíl	
			Kč	%
Mzdové náklady	94 649 839	107 973 799	13 323 960	114
Odvody z mezd	33 157 302	37 944 227	4 786 925	114
Odpisy	52 834 379	69 954 250	17 119 871	132
Tržby od VZP	184 551 344	182 983 301	-1 568 043	99
Tržby od ostatních ZP	57 716 653	67 170 786	9 454 133	116
Náklady na zboží - lékárna	116 179 955	160 125 551	43 945 596	138
Tržby za zboží - lékárna	137 592 626	187 980 849	50 388 223	137

Osobní náklady a odpisy jsou poločky, které svým náruštěm nejvíce zatížily hospodaření Masarykova onkologického ústavu v roce 2002.

Růst mzdových nákladů a s tím spojených i odvodů z mezd cca 18 mil. Kč byl vyvolán růstem tarifních platů. Vedení ústavu nepřikročilo ke snížení objemu financí v osobním ohodnocení, tato složka mzdy zůstává na úrovni roku 2001.

Odpisy vzrostly o 17 mil. nejen poměrně objemnou investiční činností, ale i v důsledku změny odpisového plánu. K té se přikročilo z důvodu přiblížení účetního a reálného opotřebení majetku.

ZMĚNA STAVU POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ

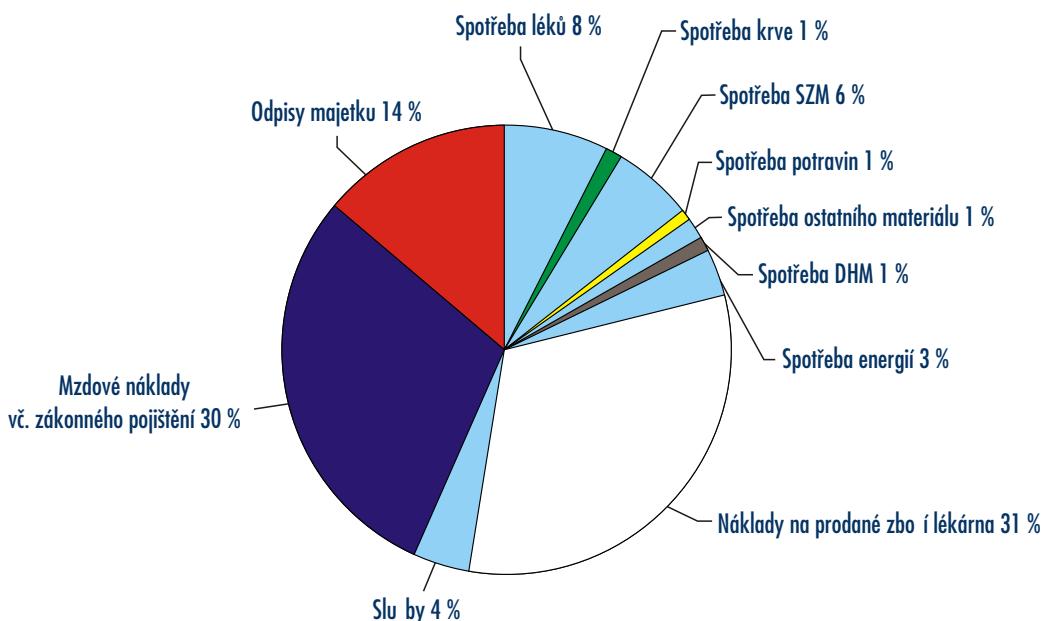
V současné době nemá MOÚ ve svých pasivech žádné nesplacené dlouhodobé závazky, a už z obchodního styku nebo k zaměstnancům či státním orgánům, hraje bez prodloužení ve splatnosti. Oproti roku 2001 došlo ke zvýšení závazků vůči dodavatelům - jde o okamžikový stav způsobený splatností faktur.

V roce 2002 se podařilo snížit pohledávky.

V tomto období došlo k odpisu pohledávek (všechny vůči ZP) z důvodu nedobytnosti v celkové částce 19 355,30 Kč.

V prosinci VZP oznámila, že ústav musí po vyúčtování 1. pololetí 2002 vracet částku 9,4 mil Kč a 0,8 mil. VoZP. Úsekem zdravotních pojíšoven byla vypočítána předpokládaná částka vratky za 2. pololetí a vytvořena dohadná polohy na pasivní ve výši 2,1 mil. Kč. O tuto částku skončilo hospodaření ústavu ztrátou.

STRUKTURA NÁKLADŮ 2002

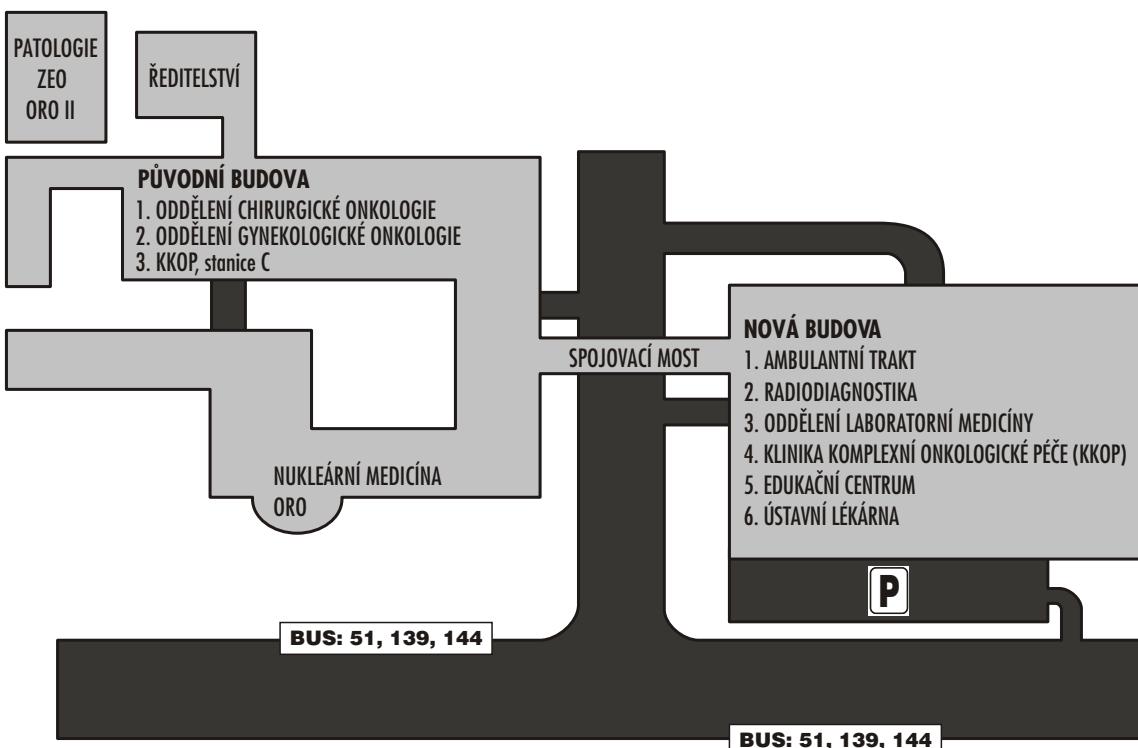
INVESTIČNÍ ČINNOST

<u>Investice z vlastních zdrojů v tis. Kč</u>	55 164	<u>Dotace na investice v tis. Kč</u>	16 888
z toho:			
- stavební práce	11 483	- NPO vybavení oddělení	585
- přístrojová technika	36 362	- RTG terapeut. + mamograf	6 249
- software	1 887	- IGA	103
- hardware	5 432	- VVZ	953
		- telemedicína	5 998
		- vybudování PET centra	3 000

Mezi nejvýznamnější dodávky přístrojové techniky řadíme vybavení JIP za cca 8,4 mil. Kč, rentgenový ozařovač, mamograf, mamotom, 2 kusy ultrazvuků. V rámci SW produktů jsme investovali např. do rozšíření počtu licencí NIS GreyFox na celkový počet 135 a do úprav tohoto NIS.

Ze stavebních prací bylo bezesporu nejvýznamnější zahájení projektu s účastí státního rozpočtu na financování akce „Vybudování PET centra“ /včetně rekonstrukce lůžkového pavilonu D1/ - od listopadu 2002. Generálním dodavatelem stavby je S Brno, a.s., která byla vybrána na základě obchodní veřejné soutěže. V rámci tohoto projektu bylo do konce roku proinvestováno ze státního rozpočtu 3 mil. Kč a 2,941 mil. Kč z vlastních zdrojů ústavu.

3. PLÁN AREÁLU MOÚ

4. ZHODNOCENÍ ZDRAVOTNÍ PĚČE ZA ROK 2002

ABSOLUTNÍ POČTY NEJČASTĚJŠÍCH ZÁKROKŮ ZA ROK

Rok		2000	2001	2002
Chirurgická onkologie	Operace prsu (radikální i parc. výkony)	539	696	787
	Resekce tlustého střeva, rektá	206	230	213
	Operace pankreatu	93	76	9
	Operace jater (resekce + RFA)			50
	Disekce, excise maligního melanomu	116	175	219
	Resekce tumoru moč. měch.	31	17	1
	Velké zákroky (i jiné) celkem	2215	1922	1755
	Ambulantní (jednodenní) zákroky	663	713	858
Gynekolog. onkologie	Radikální operace tumorů dělohy	57	49	236
	Radikální operace tumorů adnex	68	37	46
	Gynekol. zákroky (i jiné) celkem	213	270	482
Urologická onkologie	Oper. zákroky celkem	85	227	203
Počet všech operačních výkonů v MOÚ celkem		3176	3315	3289

Rok	2000	2001	2002
Urologická endoskopie	250	520	927
Gastroenterologická endoskopie	2 432	2 609	2 333
Ambulantní chemoterapie	6 750	7 924	8 492
Radioterapeutické výkony	88 533	95 609	99 143
Melanomová komise - počet pacientů	651	888	774
Mamární komise	768	1 062	1 090
Digestivní komise	11	184	247
Počet ambulantních ošetření celkem	124 703	138 622	144 795
Počet hospitalizovaných pac. celkem	5 693	5 846	5 492

PROVOZ ZÁKLADNY KLINICKÉ ONKOLOGIE V ROCE 2002

Profil jednotlivých oborů v rámci Základny klinické onkologie se po organizačních změnách v uplynulém roce osvědčil.

ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ ZMĚNY

Klinika komplexní onkologické péče jako školící pracoviště Lékařské fakulty Masarykovy univerzity doznala některých personálních změn, zejména v kategorii lékařů. Osvědčil se provoz tří stanic kliniky, ambulantní provoz byl obohacen o autoimuno i fluorescenční diagnostiku.

Během roku 2002 byl na **Oddělení radiační onkologie** zahájen standardní provoz brachyradioterapie s vysokým dávkovým příkonem **HDR, VariSource**. Z hlediska zavedení nové metody peroperační radioterapie nádorů prsu byl přijat tento projekt k podpoře grantu IGA MZ. Byl ukončen provoz na céziovém ozařovači a byl instalován **nový RTG ozařovací přístroj**. Pracovníci oddělení se podíleli na publikační a edukační činnosti. Publikováno bylo celkem 13 původních prací, z toho 6 zahraničních, dále se podíleli na vydání dvou učebních textů pro posluchače lékařské fakulty. Oddělení spolupracuje od začátku roku 2002 s firmou Sepes Promotion, spol. s r.o., která pořádá veřejnou sbírku „Brněnský krokodýlek“, její výtěk bude věnován na speciální počítačovou jednotku pro ozařování především dětí, a úzce spolupracuje s nadací Archa Chantal.

Vedoucím lékařem **Oddělení chirurgické onkologie** se ve 4. čtvrtletí na základě výběrového řízení stal MUDr. Vojtěch Chrenko, CSc. Na tomto pracovišti byla uvedena do provozu nová metoda léčby jaterních metastáz, a to **radiofrekvenční ablaci**.

Oddělení gynekologické onkologie doznalo rovně některých personálních změn v kategorii lékařů. Toto pracoviště získalo akreditaci pro gynekologickou onkologii a ve srovnání s minulými lety vykazuje pozoruhodný vzestup operačních výkonů.

Aby **urgentní péče**, kterou někteří naši pacienti v určité fázi svého onemocnění potřebují, byla soustředěna a řízena příslušnou odborností s nezbytným interdisciplinárním zázemím, stávající jednotka intenzívní péče chirurgického oddělení byla transformována na jednotku interdisciplinární intenzivní onkologické péče a přičleněna ke stávajícímu anesteziologické resuscitačnímu oddělení. Takto vzniklý organizační celek s názvem **Oddělení anesteziologie a onkologické intenzívní péče** byl ve 4. čtvrtletí 2002 rozšířen na 10-ti lůžkové oddělení a do provozu byla uvedena anesteziologická ambulance s programem léčby bolesti.

Operační sály, celkem 4, byly spolu se střediskem celoústavní sterilizace od začátku roku 2002 samostatným interdisciplinárním pracovištěm. V průběhu roku se některými investičními kroky vytvořily příslušné podmínky pro provádění invazivních zákroků operačních i neoperačních oborů podle platné legislativy.

Integrace klinických laboratorních oborů biochemie a hematologie pod jednotné vedení **Oddělení laboratorní medicíny** se ukázala jako provozně správná, přinesla ústavu personální i prostorové úspory a poskytuje více možností pro rozvoj experimentální části tohoto pracoviště.

Oddělení radiologické fyziky, které vzniklo v roce 2001, se rozvíjelo jak po stránce přístrojové, tak personální ve smyslu centrálního zajištění provozů pracovišť se zdroji ionizujícího záření.

Z celku **ambulancí specializovaných služeb** zanikla ambulance orofaciální onkologie a došlo k redukci rozsahu neurologické a hematologické ambulance. Byly rovněž redukovány úvazky klinických psychologů.

Lze konstatovat, že pokračuje trend soustavného růstu počtu ošetřených nemocných v průběhu roku, zejména ambulantních. Přestože kapacita ústavu (lůžková, přístrojová i personální) se v roce 2002 ve srovnání s lety předchozími podstatně nezměnila, dochází k intenzifikaci činnosti personálu při stávajícím počtu lékařů i SZP. Čekací doby na plánovaná vyšetření a zákroky a průměrná ošetřovací doba hospitalizovaných nemocných se výrazně neměnily.

5. OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE

Jak vyplývá ze statutu Masarykova onkologického ústavu, je jeho základním zaměřením poskytovat komplexní diagnostickou, léčebnou a ošetřovatelskou péči o onkologické pacienty. Úsek ošetřovatelské péče zahrnuje širokou oblast, která má přímý vliv na pacienty. Hlavním cílem je zkvalitnit ošetřovatelskou péči tak, aby respektovala individuální potřeby nemocných a zvýšila jejich spokojenost. Zavedli jsme na všechna oddělení ošetřovatelský proces jako pracovní metodu, kdy potřeba je z hlediska nemocného chápána jako po adavek, nikoliv jako nedostatek. Realizace ošetřovatelského procesu je zalo ena na aktivním kontaktu sestry s pacientem a je nezbytné, aby měl pacient a jeho rodina k sestrě maximální důvěru. Sestra aktivně háji zájmy pacienta a peče o něj s maximálním akceptováním jeho důstojnosti a potřeby intimacy. Je zaveden informační a dokumentační systém, ve kterém je chronologicky zachycen průběh poskytnuté péče. Tento systém je při specifické a organizačně náročné práci ošetřovatelského týmu, který pracuje ve směnách, základem pro všechny plánované, nepřetr ité, cílené, proveditelné a přehledné ošetřovatelské činnosti. Cílem dokumentace je vedení společných lékařských a ošetřovatelských záznamů a přehledné zobrazení všech informací individuálně o ka dém pacientovi v průběhu hospitalizace. Jedním z úkolů ošetřovatelského úseku je rozvíjet systém kvality a zavést sledování kvality na všech odděleních a vytváret standardy a standardní ošetřovatelské plány. Pro tento účel byly jmenovány pracovní skupiny a stanoveny indikátory kvality, a to prevalence a incidence dekubitů, pády pacientů, vedení ošetřovatelské dokumentace a péče o ilní vstupy. Od roku 2001 bylo vypracováno a je platných celkem 142 standardizovaných ošetřovatelských postupů.

Kvalitní ošetřovatelská péče o onkologické nemocné je základem jejich spokojenosti.

Při léčbě nemocných je také velice důle itá jejich psychická pohoda. K tomu jim, kromě jiného, slou í - dle jejich přání - setkání se svým duchovním nebo účast na bohoslu bách, které se konají v kapli původní budovy ka dé úterý a sobotu od 16ti hodin. Navíc mají pacienti k dispozici kapli v nové budově, která je otevřena po celý den.

Chemoterapeutický stacionář

6. ÚSEK KONTROLY A VNITŘNÍHO AUDITU

Tě ištěm interního auditu v roce 2002 byla analýza vnitřních řídicích dokumentů v oblasti správy a řízení organizací (Corporate governance) jako základního předpokladu nejen funkčnosti a efektivnosti řídicích mechanizmů, ale i účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti nakládání s přidělenými veřejnými prostředky. Realizovaly se dva plánované interní audity a jeden operativní finanční audit, dále byl zahájen finanční audit hospodaření s prostředky FKSP.

Výsledky auditu prokázaly účelnost a efektivnost auditu zejména pro řídicí a organizátorskou práci náměstků pro diagnosticko-léčebnou péči a pro ošetřovatelskou péči i vedoucích zaměstnanců na všech řídicích úrovních. Získané poznatky, včetně nápravných opatření, byly rozebrány na poradě vedoucích pracovníků oddělení a na poradě vrchních sester. Realizace navrhovaných opatření přispívá ke zkvalitnění vedení zdravotnické dokumentace a péče o pacienty a tím zvýšování dobrého jména MOÚ na veřejnosti.

V roce 2002 bylo v MOÚ Brno zaevidováno celkem 6 stí ností, z nich 5 bylo neoprávněných a 1 částečně oprávněná.

Ve stejném období obdr el MOÚ 21 děkovných dopisů, všechny byly koncipovány jako pochvala lékařům a sestrám za vzornou léčebnou péči.

7. ZÁKLADNA ONKOLOGICKÉ INFORMATIKY ČINNOST EDUKAČNÍHO CENTRA

Edukační centrum je hlavním nositelem onkologické výchovy a vzdělávání. Jeho úkolem je iniciovat a realizovat osvětové a preventivní programy pro laickou i odbornou veřejnost, poskytovat informační podporu onkologickým pacientům, koordinovat činnost relaxačního centra, jeho součástí je výtvarná dílna pro ambulantní a hospitalizované pacienty a Galerie lutý kopeck.

V roce 2002 se Edukačnímu centru podařilo zejména:
podílet se na řešení projektů v oblasti onkologické výchovy a osvěty,

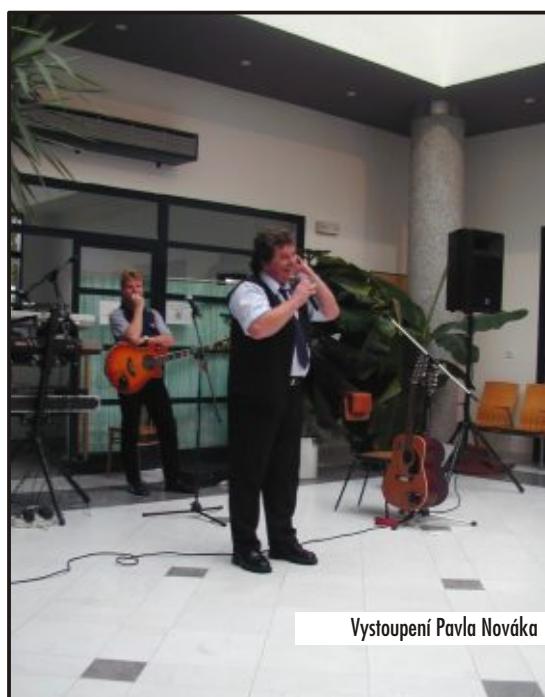
vydat další osvětové materiály pro pacienty,
stabilizovat činnost Onkologického informačního centra, které za rok 2002 navštívilo 1 173 klientů,
obsluhovat bezplatnou nádorovou telefonní linku 800

222 322, které v průběhu roku vyuilo 601 lidí z celé republiky,

zaktualizovat celorepublikovou evidenci osvětových materiálů a doplnit knihovnu a videotéku v Informačním centru (v současné době tato nabídka obsahuje 170 osvětových publikací, 110 knih, 50 vzdělávacích videopořadů a 30 CD),

byly zprovozněny nové webové stránky, které se zabývají prevencí onkologických onemocnění www.prevencenadoru.cz,

pro ambulantní a hospitalizované pacienty organizovat každý měsíc koncert známé osobnosti. MOÚ v roce 2002 navštívili: Laďa Kerndl, Jolana Černý, sourozenci Ulrychovi a Bakovi, Pavlína Danková a Lenka Hornová, Bob Frídl, Pavel Novák, Jiří Pavlica s Hradišánem, Zdeněk Junák a Zuzana Slavíková. Ti všichni vystoupili bez nároku na honorář.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Edukační centrum se aktivně podílí na organizování přednáškové činnosti pro střední zdravotnické pracovníky. V roce 2002 zorganizovalo 10 odborných vzdělávacích akcí pro SZP, kterých se zúčastnilo 300 zdravotníků z celé České republiky.

Zprostředkovává také odborné exkurze pro střední a vyšší zdravotnické školy. V roce 2002 Masarykův onkologický ústav navštívilo 45 škol, tedy 812 studentů a 45 učitelek odborného výcviku.

VÝTVARNÁ DÍLNA

Výtvarná dílna je nedílnou součástí komplexní péče o pacienty MOÚ. Ti zde měli možnost v rámci arteterapie se seznamovat s nejrůznějšími výtvarnými technikami, mezi které patří například práce s keramickou hlínou a hrnčířským kruhem, sádrovými odlitky, malba na sklo a hedvábí, výroba slupovacích obrázků. Před Vánocemi a Velikonocemi se věnovali přípravě prodejních výstav, jejich výtěk byl věnován na nákup dalších výtvarných pomůcek. Novinkou bylo pořádání několikadenních kurzů, kde se zájemci učili nové výtvarné techniky. V celkem čtyřech kurzech se seznamovali s výrobou keramiky, ručního papíru a dárkových obalů.

V roce 2002 pracovníci výtvarné dílny navázali spolupráci se Speciální mateřskou školou Fakultní nemocnice Brno. Naši pacienti šili pro nemocné děti panenky, které slouží k herní terapii.

Interiér výtvarné dílny

Vernisáž obrazových fotografií Jadrana Šetlíka

GALERIE LUTÝ KOPEC

Během roku 2002 jsme v Galerii lutý kopec, která se nalézá v nové budově MOÚ, zorganizovali celkem 12 výstav, 12 koncertů (viz práce Edukačního centra) a dvě divadelní představení.

ÚSEK INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

V roce 2002 byly zakoupeny nové servery Dell (PowerEdge 2500 nyní slouží pro NIS GreyFox, 2 servery PowerEdge 4600 s diskovým polem PowerVault 221s, které budou nasazeny do konce února 2003 jako hlavní souborové servery ústavní sítě). Současně s novými servery se připravoval přechod na Novell NetWare 6.

Pokračovala rekonstrukce počítačové sítě. V celém areálu MOÚ (s výjimkou budovy, kde proběhne rekonstrukce v roce 2003) je k dispozici 100 Mb síť, která byla napojena na již vybudovanou optickou páteř. Tato síť umožňuje nasazení počítačů pro telemedicínu, které byly v rámci tohoto projektu zakoupeny a instalovány na jednotlivá pracoviště.

Nemocniční informační systém GreyFox

V nemocničním informačním systému (NIS) GreyFox bylo v roce 2002 realizováno:

zakoupili jsme 25 licencí produktů Progress V9 Enterprise Database, Client Networking a 25 licencí produktů NIS GreyFox. Úsek připravoval přechod databáze verze 8 do verze 9 a byla umožněna dálková správa databáze dodavatelem,
od počátku roku 2002 byl uveden do provozního užívání modul STRAVOVÁNÍ. Koncem roku byl elektronicky propojen s modulem ASEP,

po zakoupení a užívání nového ekonomického softwaru FEIS byl realizován elektronický přenos výkonů vykazujících subjektů (lékařů) z GreyFoxu do systému FEIS. Po celkovém zaúčtování výnosů a nákladů jsou exportována data z FEIS, která jsou podkladem pro zpracování tabulek hospodaření nákladových středisek. Tyto tabulky hospodaření jsou přístupné na Intranetu,

byla vypracována nová agenda HRAZENÁ UDÁLOST, týkající se zvláštního účtování ambulantních a hospitalizovaných samoplátců a pacientů, kteří chtějí být vyšetřeni v rámci Komplexního preventivního programu MOÚ. Agenda byla zapracována do všech modulů GreyFoxu,

do ambulantního modulu byl zapracován nový program - Kniha laboratorních záznamů ambulantních pacientů (Konsilia Laboratorní vyšetření) - přehled všech laboratorních záznamů pacientů prošlých toho dne ambulancí přihlášeného uživatele,

nově bylo umožněno registrovat u pacienta celý obsah ádanky o schválení (povolení) revizním lékařem. K ádankám vytvořeným na konkrétním pracovišti je umožněno pro jí schválené ádanky zadat číslo schválení. Do NISu byl zapracován Poukaz pro ortopedickou pomůcku,

navázali jsme spolupráci s Univerzitním onkologickým centrem MU - program BREAST, který byl naplněn laboratorními výsledky určitých metod,

byla nadefinována Poradna pro zdravou výživu,

v modulu Kancelář byla zapracována kontrola na nutnost vyplnění adresy pacienta, nová funkce Přehled vydaných neschopenek, byly nastaveny nové atributy kontrolující správnost vykazování léčiv a jejich předepisování, byly vytvořeny nové statistické přehledy a řada dalších vylepšení pro uživatelský komfort.

V NIS GreyFox v roce 2002 pokračovaly následující práce.

V modulu PATOLOGIE byly provedeny úpravy - zavedení parametrizované klasifikace histopatologických nálezů do praxe podle standardních mezinárodních klasifikačních systémů (TNM číselník). Uvedení do provozu proběhne počátkem roku 2003.

Byl dopracován modul chemoterapie ke zkušebnímu provozu.

Byl napojen nový analyzátor Advia 120 s obousměrnou komunikací.

Pokračovalo se ve studii Recepce pro ambulantní onkologické pacienty.

V NIS GreyFox byly nově vypracovány tyto projekty:

transfuzní modul se skladem,

parametrizovaná dokumentace,

klinické studie se speciálními vazbami na chemoterapii a RDG (velikosti lezí a hodnocení vývoje leze),

analýza modulu Tkáňová banka,

analýza zpracování sesterské dokumentace formuláře.

NÁRODNÍ ONKOLOGICKÝ REGISTR

Na Regionálním centru NOR se sídlem v MOÚ byla od července 2002 uskutečněna organizační změna, podle které toto pracoviště ukládá do centrální databáze všechna hlášení ze zdravotnických zařízení Jihomoravského a Zlínského kraje a Kraje Vysočina. Jejich 15 okresních center zůstává zachováno s cílem udržet odpovídající úroveň hlášení novotvarů ze spádových zdravotnických zařízení a minimalizovat dohledávání chybějících dat. Od podzimu 2002 byla okresní centra NOR přímo napojena na centrální údaje na KRSRZIS (Koordinární středisko rezortních zdravotních informačních systémů), které v IKEM ustavilo MZ ČR. Současně ÚZIS ČR upřesnil přístupová práva k individuálním a souhrnným údajům pro regionální a okresní centra NOR v souladu se Zák. č. 101/2000 Sb. a Zák. č. 260/2001 Sb. adateli o individuální zpracování, vycházející z osobních údajů onkologických nemocných, se proto se svou údostí musejí obrátit na ÚZIS ČR.

Přehledy o pokračujícím výskytu malignit a trendech jejich prevalence byly součástí 17ti odborných sdělení a 16ti popularizujících přednášek. Jejich součástí byly také dílčí výsledky ze 2 grantových úkolů (IGA, GAČR), uvedených ve 3 dokončovaných publikacích a 2 odborných příspěvcích: za důležitý je považován odhad přímých nákladů podle trendů prevalence a vstupních dat VZP, vynaložených za výkony onkologické péče v ČR v roce 2000. Kromě přijatého projektu (GA ČR) na další 2 roky pokračovala veřejně vzdělávací činnost RC NOR vydáním aktualizované verze textu o varovných příznacích malignit a i nadále spolupracovala s Čs. poštou (označení 34 tis. zásilek razítka na podporu prevence nádorů). Významná byla účast regionálních center na přípravě podkladů z IARC Lyon, umožňující napojení NOR na registry EU.

ODBORNÁ KNIHOVNA

Odborná knihovna Masarykova onkologického ústavu slouží nejen zaměstnancům ústavu, ale i externím odborníkům a studentům. Knihovna má speciální akreditaci MZ na poskytování veřejných informačních služeb ve zdravotnictví a je aktivním členem sítě lékařských knihoven ČR.

V roce 2002 bylo poskytnuto 1 208 absenčních a 3 205 prezenčních výpůjček celkem 548 návštěvníkům, vypracováno 330 rešerší z CD databázi (Cancerlit, BMC) a z Internetu. Pro potřeby ústavu bylo zhotoveno 75 849 xerokopií. Knihovna cirkuluje 25 vlastních zahraničních periodik 9ti odborným knihovnám a od 7 institucí získává tímto způsobem 18 periodik pro ústav. Z fondu MOÚ bylo zasláno 781 kopií časopiseckých článků jiným knihovnám v rámci MVS (meziknihovní výpůjční služby), pro naše zaměstnance bylo opatřeno 459 článků formou MVS nebo přímo z internetových databází, ke kterým má knihovna v rámci různých licencí přístup. Ze zahraničí bylo získáno pro naše odborníky 61 článků. V roce 2002 pokračovala možnost volného vstupu do databází EIFLDirect (Electronic Information for Libraries), ProQuest (bibliografie); byla obnovena licence databáze OVID (bibliografie a fulltexty). Bezplatný přístup do KnowEurope (informace o Evropské unii) v tomto roce skončil. V rámci blesk spolupráce s knihovnou Lékařské fakulty MU začala knihovna MOÚ využívat jejich elektronické informační zdroje.

Přírůstek knihovního fondu činil v loňském roce 270 monografií, tj. o třetinu více než loni, 54 ročníků časopisů (z toho 29 zahraničních) a 8 CD databází. Pokračovalo se v revizi zastaralých publikací, jejichž seznam bude předložen k vyřazení. Kromě katalogizace nových monografií a retrokonverze staršího fondu zpracovává knihovna od roku 1997 i publikační činnost pracovníků MOÚ v programu KP-win, zahájila též evidenci grantových závěrečných zpráv.

Výběr z katalogu odborné knihovny MOÚ je přístupný na Internetu na stránce Národní lékařské knihovny <http://www.nlk.anet.cz> v bázích LBS (zahraniční lékařské monografie) a LSS (zahraniční lékařské časopisy). Seznam časopisů je vystaven i na stránce MOÚ, přímý vstup do kompletní databáze knih v programu KP-win bude realizován v letošním roce.

ÚSEK EKONOMIKY ZDRAVOTNÍ ONKOLOGICKÉ PÉČE

Úsek byl nově koncipován, aby sledoval ekonomické aspekty onkologické zdravotní péče u vybraných zhoubných nádorových onemocnění. Projekt je realizován za podporu Vědeckovýzkumného zámeru MOÚ v úzké spolupráci s dalšími pracovišti ústavními (klinická oddělení, úsek biostatistiky a analýz, úsek informačních technologií) i mimoústavními (katedra veřejné ekonomie ESF MU Brno). V roce 2002 započala práce nad pilotními studiemi nákladovosti u skupiny nejvýznamnějších diagnóz (jednotlivá klinická stadia ZN prsu a plic, kolorektalní, čípku děloňího, maligního melanomu, prostaty). Předběhlé výsledky týkající se nákladovosti ZN prsu a ZN čípku děloňího byly prezentovány na dvou mezinárodních odborných konferencích (2 přednášky publikované ve sbornících).

ÚSEK BIOSTATISTIKY A ANALÝZ

V roce 2002 byl dořešen grantový projekt IGA „Diagnostika nádorových onemocnění podle stadií v údajích Národního onkologického registru epidemiologická studie“, který se zabýval trendy incidence vybraných nádorových onemocnění na Moravě. Výsledky jsou k dispozici na www stránkách ústavu v rubrice „Naše týmy - výzkum“. Druhým rokem pokračovalo řešení dalšího projektu IGA „Ekonomická efektivnost plošného mamografického screeningu v podmírkách ČR“.

Úsek poskytuje v rámci ústavu služby v oblasti biostatistiky a souvisejícího databázového zpracování dat.

Pracovníci úseku se ve spolupráci s dalšími odbornými úseky podíleli na vývoji NIS GreyFox, v roce 2002 zpracovali a dodavatelské firmě MEDICON k realizaci předali analýzy obálky chorobopisu, patologického modulu, radiologického modulu a sledování mimořádných jevů v ošetřovatelské péči. V souvislosti s touto činností se také zabývali zpracováním metodických materiálů a rozborem kvality vedení zdravotnické dokumentace.

Úsek úzce spolupracoval s úsekem Ekonomiky zdravotní onkologické péče na analýzách ekonomické náročnosti péče u vybraných diagnóz.

V roce 2002 úsek prezentoval 7 sdělení, z toho 3 jako hlavní autoři a 4 jako spoluautoři.

8. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST ÚSTAVU

Masarykovu onkologickému ústavu se i přes nesnadné podmínky financování zdravotnictví obecně v roce 2002 dařilo udržovat na dobré úrovni k rutinní diagnostické, léčebné a preventivní činnosti i celé spektrum výzkumných a rozvojových programů. Přehled účelových grantů IGA MZ ČR a dalších zdrojů pro výzkumnou činnost je uveden v další části výroční zprávy.

Zvláštní pozornost byla věnována řešení a další modernizaci struktury institucionálního výzkumného záměru MZ ČR, který byl členěn do šesti programů a asi třicítky dílčích projektů. K silným stránkám výzkumných činností ústavu patřila oblast predikce rizika vzniku nádorů a genetické testování u vybraných skupin při Oddělení epidemiologie a genetiky nádorů, posílená navíc v tomto roce také jednotným metodickým návodem pro využívání služeb onkogenetiků napříč republikou. Úspěchů dosáhly také výzkumné laboratoře Základny experimentální onkologie jak v dílčích oceněních některých svých pracovníků (viz samostatná kapitola), tak ovšem i v řadě nových výsledků z oblasti regulace buněčného cyklu, role supresorových genů, regulační dráhy STAT/SOCS a výzkumu apoptózy. Praktických aplikací dosáhly výsledky laboratoře prediktivní onkologie jak při stanovení mRNA transkriptů některých enzymů se vztahem k resistenci na léčbu fluoropyrimidiny, tak ovšem i úspěšná RT PCR detekce mikrometastáz v kostní dřeni i periferní krvi. Právě v této oblasti je však klíčová spolupráce s Oddělením patologie, které provádělo obdobné sondy na úrovni proteinu a získalo svými metodami také výsledky v oblasti výzkumu apoptózy nádorových buněk i jejich receptorové výbavy. Oddělení laboratorní medicíny se věnovalo jednak problematice využití tradičních i novějších sérových markerů pro monitorování průběhu choroby, ovšem metodickým stránkám detekce steroidních receptorů jako prediktorů efektu endokrinní léčby i dalším prediktorovým molekulám jako je HER2/neu a telomeráza.

Radiodiagnostickému oddělení se spolu s pracovníky Základny onkologické informatiky podařilo uvést do provozu první části telemedicínského projektu elektronické archivace a sdílení obrazových informací. Kromě reálných výstupů v klinické praxi skýtá tento systém celou řadu nových možností také pro výuku a výzkum a také tato hlediska využití jsou již dále zdokonalována i v širší spolupráci s jinými zdravotnickými a univerzitními provozy. Radiodiagnostika se také aktivně podílela na koordinaci i průběhu něm hodnocení celostátního projektu časné diagnostiky nádorů prsu a ústav hostil na své půdě na toto téma několik významných celostátních setkání odborníků.

Klinická oddelení navazovala na některé laboratorní programy, nicméně část úkolů řešila na bázi vlastních dílčích projektů, účelových grantů nebo řádně registrovaných klinických studií. Chirurgie získala v roce 2002 z prostředků VZ

zařízení pro radiofrekvenční ablaci a tento program se během roku rozběhl s velmi dobrými výsledky v desítkách transkutánních i otevřených destruktivních nerezekabilních jaterních metastáz. Výrazně se také rozšířily výzkumné a rozvojové aktivity v mapování uzlinového metastazování a cíleném odstraňování uzlinových metastáz, jak u nádorů prsu a melanomu, tak ovšem i v digestivní a gynekologické onkochirurgii. Chirurgické oddělení pokračovalo rovněž v unikátní spolupráci s Kardiochirurgickým a transplantačním centrem při vývoji metody hypertermických extrakorporálních perfuzí koncentin cytostatiky a ve spolupráci s Oddělením radiační onkologie při vývoji intersticální postresekční brachyradioterapie. Instalace nového systému pro HDR brachyterapii i moderního 3D plánovacího systému umožnila na Oddělení radiační onkologie nebyvalé rozvojové i výzkumné aktivity jak v oblasti aplikací brachyterapie, tak i konformační teleradioterapie a hledání co nejšetrnějších metod při radioterapii dětských pacientů. Klinika komplexní onkologické péče integrovala především projekty související s chemoterapií, nádorů počínaje oblastí klinických hodnocení s bezmála třicítkou klinickou studií a po dílčí projekty výzkumného záměru zaměřené na individualizovanou a monitorovanou chemoterapii. Ve spolupráci s Oddělením radiační onkologie i s chirurgyc se zdá zvláště perspektivní pro širokou praxi u ití předoperační konkomitantní chemoradioterapie u adenokarcinomu rektum, kde je obligátně dosahováno nejen předoperačního downstagingu, nýbr i úplných klinických a patologických remisií.

Rozvojový charakter má nesporně také originální přístup MOÚ ke koncepci sekundární prevence založené na věkově specifických a individualizovaných panelech vyšetření s plnou informovaností klientů a vyčíslením statistické míry jistoty o nepřítomnosti nádoru, jak jej MOÚ v rámci svých možností v roce 2002 již také uvedlo v život. Orientaci v potřebách primární i sekundární prevence ústavu významně pomáhají rovněž měsíční analýzy Informačního onkologického centra.

V roce 2002 jsme v MOÚ formulovali dlouhodobější strategii propojování výzkumu a klinické praxe v programu s názvem TRANSIT (translational research and new strategy implementation trust). Jde v podstatě o podporu a tlak na urychlení vývoje v některých oblastech onkologické diagnostiky, terapie a informatiky, které se mohou pozitivně odrazit na zkvalitnění péče a léčebných výsledcích. Jde především o celou problematiku prediktivní onkologie a cílené onkoterapie, dále o detekci mikroreziduální nádorové choroby všech forem, funkční zobrazování nádorů (včetně metody PET, jejíž instalace se z roku 2002 zpozdila na rok 2003), individualizovanou farmakoterapii nádorů na bázi prediktivních testů i rozvoje farmakogenetiky jako oboru velmi nového a využívání integrovaných zdrojů obrazových informací v již vybudovaném systému telemedicinských služeb.

S udržitelným rozvojem ve zdravotnictví má nesporně mnoho společného také zohlednění ekonomické stránky výzkumných i diagnosticko-preventivních činností. V roce 2002 byly položeny dobré softwarové základy také pro tento okruh práce a demonstrovány první výsledky.

9. PUBLIKAČNÍ ČINNOST MOÚ

EXPERIMENTÁLNÍ ONKOLOGIE

1. Boudný V.: Nové signální molekuly a nové přístupy k terapii nádorových onemocnění. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 4, s. 155-156.
2. Boudný V. and Nakano S.: Src tyrosine kinase augments taxotere-induced apoptosis through enhanced expression and phosphorylation of Bcl-2. *Brit. J. Cancer*, 2002, vol. 86, s. 463-469.
3. Boudný V., Chumchalova J., Fait V., Kovárik J.: Defects in ST1-mediated interferon signalling in cancer cells. *Rev Oncol*, 2002, 4 Suppl, 1: s 61-62.
4. Boudný V., Kocák I., Kovářík J.: Patogeneze transdukčních drah interferonových signálů a jejich význam pro predikci citlivosti nádoru na imunoterapii. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 4, s. 126-129.
5. Boudný V., Kovářík J.: JAK/STAT signaling pathways and cancer. *Neoplasma*, 2002, vol. 49, no. 6, p. 349-355.
6. Brazdová M., Paleček J., Cherný D. I., Bílova S., Fojtá M., Pečinka P., Vojtesek B., Jovin T.M., Paleček E.: Role of tumor suppressor p53 domains in selective binding to supercoiled DNA. *Nucleic Acids Res*, 2002, 30(22), s. 4966-4974.

7. Coufal O., aloudík J., Vagundová M., Svoboda M., Pačovský Z., Talač R.: Tkáňová banka v onkologickém výzkumu základní otázky a předpoklady. *Klinická onkologie* 2002, 15, 2, s. 41-46.
8. Chumchalová J., Boudný V., Fait V., Lauerová L., Kovařík J.: Impairment of STAT 1 activation in human malignant melanoma. *International Journal of Molecular Medicine*. Vol.10, Supplement 1, 2002, s.259.
9. Jagelska E., Brazda V., Pospisilova S., Vojtesek B., Palecek E. J.: New ELISA technique for analysis of p53 protein/DNA binding properties. *Immunol Methods*, 2002, 267(2), s. 227-235.
10. Kotala V., Uldrijan S., Nenutil R., Vojtěšek B.: Protein p53 a protinádorová terapie. *Klinická onkologie* 2002, 15(3), s. 98-10.
11. Lauerová L., Kocák I., Dušek L., Šimčíková M., Chumchalová J., Boudný V., Kovařík J.: The clinical significance of immunological monitoring in malignant melanoma patients treated with IFN-alpha. Abstracts of the oncogymolecular medicine congress. *International Journal of Molecular Medicine*, 2002, vol. 10, suppl. 1, p. 44.
12. Lauerová L., Dusek L., Simickova M., Kocak I., Vagundova M., Zaloudik J., Kovarik J.: Malignant melanoma associates with Th1/Th2 imbalance that coincides with disease progression and immunotherapy response. *Neoplasma* 2002, vol. 49, p. 159-66
13. Lei H., Sjoberg-Margolin S., Salahshor S., Werelius B., Jandakova E., Hemminki K., Lindblom A., Vorechovsky I.: CDH1 mutations are present in both ductal and lobular breast cancer, but promoter allelic variants show no detectable breast cancer risk. *Int J Cancer*. 2002, vol. 98, p. 199-204.
14. Maruyama H., Sperlagh M., Zaloudik J. et al.: Immunization procedures for anti-idiotypic antibody induction in mice and rats. *Journal of Immunological Methods*, 2002, 264, 121-133.
15. Nylander K., Vojtesek B., Nenutil R., Lindgren B., Roos G., Zhanxiang W., Sjostrom B., Dahlqvist A., Coates P. J.: Differential expression of p63 isoforms in normal tissues and neoplastic cells. *J Pathol*, 2002, 198(4), s. 417-427.
16. Sheard, MA.: Tumor cell death in Vienna. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 2, s. 79.
17. Sheard, MA., Vojtesek B.: Simian virus-40 infection inhibits DNA damage-induced enhancement of CD95 expression and function. *Oncogene*, 2002. vol. 21, no. 2, p. 190-197.
18. Sheard, MA., Vojtesek B., Simickova M., Valík D.: Release of cytokeratin-18 and -19 fragments (TPS and CYFRA 21-1) into the extracellular space during apoptosis. *Journal of Cellular Biochemistry*, 2002, vol. 85, no. 4, p. 670-677.
19. Svoboda M., aloudík J., Vyzula R., Domanská O., Kocáková I., Coufal O., Malánska J.: Semikvantitativní stanovení mRNA pro thymidylát syntázu a dihydropyrimidin dehydrogenázu u kolorektálních karcinomů: metodické aspekty a význam vnitronádorové variability pro určení rezistence na fluoropyrimidinová cytostatika. *Klinická onkologie* 15, 2, 2002, 72-75.
20. Tacev T., Skricka T., Zaloudik J., Pacovsky Z.: Preoperative hypoxyradiotherapy of colorectal carcinoma. *Coloproctology*, 2002, 24, 311-317.
21. Uldrijan S., Kotala V., Vojtěšek B. (2002): Regulace stability a aktivity nádorového supresoru p53. *Chem. Listy* 96, 145-149.
22. Umlauf J., Horky M.: Molecular biology of doxorubicin induced cardiomyopathy, review, *Experimental and Clinical Cardiology*, Vol 7., No 1, Spring 2002, p. 35-39.
23. Umlauf J., Kuchtickova S.: Apoptosis of cardiac myocytes and endothelial cells contributes to pathogenesis of doxorubicin induced cardiomyopathy in spontaneously hypertensive rats, *Biomarkers and Environment*, Vol.5, No.1., 2002, p.32-24.
24. Umlauf J., Horky M.: Progression of doxorubicin induced cardiomyopathy is associated with nucleolar disintegration accompanied by nucleolar accumulation of PARP and caspase 3 in cardiac myocytes, *Journal of Tumor marker Oncology*, Volume 17, Number 3., Fall 2002, p.103.
25. Zaloudik J., Li W., Jacob,L et al.: Inhibition of tumor growth by recombinant vaccinia virus expressing GA733/ CO17-1A/EpCAM/ KSA/ KS1-4 antigen in mice. *Cancer Gene Therapy*, 2002, 9, 382-389.
26. aloudík J., Vyzula R.: Cílená bioregulační léčba zhoubných nádorů. *Trendy ve farmakoterapii*, 2002, 3, 4-5.
27. aloudík J.: Prediktory aneb statisticky versus individuálně účinná chemoterapie. *Vnitřní lékařství*, 2002, 48, 11, 1001-1003.

ONKOLOGICKÁ DIAGNOSTIKA

1. Coufal O., aloudík J., Svobodník A. et al.: Standardní klasifikace kolorektálních karcinomů realita nebo iluze? *Klinická onkologie*, 2002, 15, 6, 219-225.

2. Danes J., Tesar J., Kutilová R., Skovajsová M., Bartoňková H. et al.: Program of Improvement in Breast Imaging in Czech Republic. Accreditation of the Czech Radiological Society, European Radiology, Vol 12, No 8, August 2002, E 22.
3. Fajkus J., Šimíčková M., Maláská J.: Tiptoeing to chromosome tips: Facts, promises and perils of today's human telomere biology. Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci., 2002, vol.357, no.1420, p.545-562.
4. Nekulová M., Pecen L., Kalábová R., Šimíčková M., Topolčan O., Pikner R., Vondráček V., Valík D.: Predicting response of ovarian cancer to paclitaxel treatment based on trend analysis of serum CA 125. Clin Chem, 2002, vol.48, no.8, p.1364-1367.
5. Nekulová M., Šimíčková M.: Nádorové markery. In Jabor, A. Encyklopédie laboratorní medicíny 1. díl. CD, 2002.
6. Rejthar A., Vojtěšek B.: Obecná patologie nádorového růstu. GRADA, Avicenum Publishing, 2002. ISBN 80-247-0238-X.
7. Šimíčková M., Nekulová M.: XXIX. konference ISOBM v Barceloně 29.9.-3.10.2001. Klinická onkologie, 2002, roč.15, č.2, s.76-78.
8. Šimíčková M., Nekulová M., Pecen L., Vagundová H., Jandáková E., Pačovský Z., Petráková K.: Quantitative evaluation of serum and tissue HER -2/neu in patients with breast cancer. 19th International Conference on Human Tumor Markers, Vejle, Dánsko, 25.-29. 8. 2002. J. Tumor Marker Oncology, 2002, vol. 17, p.132-133.
9. Umlauf J., Pecen L., Nekulová M., Šimíčková M., Vondráček V., Valík D.: Sledování hladiny troponinů u pacientek léčených adjuvantní chemoterapií pro karcinom mammy. Labor Aktuell CS, 2002, 1, s.4-8.
10. Umlauf J., Pecen L.: Troponin T is a potential marker of subclinical myocardial injury in patient undergoing chemotherapy. IATMO, 25.-29.8.2002, Vejle Journal of Tumor Marker Oncology Volume 17, Number 3, 2002, p.131.
11. Valík D., Nekulová M., Šimíčková M. et al.: Nádorové markery. In Adam Z., Vorlíček J., Vaníček J. a kol. Diagnostické a léčebné postupy v onkologii. Praha: Grada, 2002, s. 591-594.

KLINICKÁ ONKOLOGIE, ONKOLOGICKÉ INTERNÍ OBORY A FARMAKOLOGIE

1. Kalábová R.: Uplatnění chemoterapie ve strategii léčby pokročilého cervikálního karcinomu. Klinická onkologie, 2002, roč.15, č 5, s.170-175.
2. Kepák T., Pavelka Z., Hrstková H., Šlampa P., Kiss I., aloudík J., Vorlíček J., Štěrba J.: Dlouhodobá dispenzární péče po léčbě nádorových onemocnění v děství v rámci univerzitního onkologického centra Brno (UOC). Klinická onkologie, 2002, roč. 15, č. 6, s. 234.
3. Klener P., aloudík J.: Nádory lučového ústrojí. In : Klinická onkologie (Ed. P.Klener) Galen 2002, kap.33, 423-427.
4. Klener P., aloudík J., Fait V.: Maligní melanom. In: Klinická onkologie (Ed. P.Klener) Galen 2002, kap.42, 519-527.
5. Klener P., aloudík J.: Nádory trávící trubice. In : Klinická onkologie (Ed. P.Klener) Galen 2002, kap. 31, 397-414.
6. Kocák I., Palácová M.: Testikulární nádory. In Speciální onkologie (Eds. Adam Z., Vorlíček J.), LF MU, 2002, kap. 17, s. 166-176.
7. Kocák I., Boudný V., Kovařík J.: Protinádorové účinky interferonů a bioregulace signální dráhy JAK/STAT Trendy ve farmakologii, 2002, č. 3, s. 24-26.
8. Kocáková I., Špelda S., Kocák I., Papírková D., Vyzula R.: Control of pain by Metastron (89 Strontium) in patients with bone metastasis: poster. 14th MASCC/ISOO International Symposium Supportive Care in Cancer, Boston, Massachusetts, June 23-26, 2002. Supportive Care in Cancer, 2002, 10, p. 361. Abstrakt.
9. Kroutilová K., Stuchlíková J.: Přehled ne ádoucích účinků onkologické terapie a jejich řešení. Časopis českých lékárníků, 2002, roč. 74, č. 2, s. 21-23.
10. Soumarová R., Perková H., Šeneklová Z., Horová H., Karásek P.: Komplexní diagnostika a terapie nádorů slinivky břišní. Vnitřní Lék., 2002, roč. 48, č.4, s.332-343.
11. Šachlová M.: Střevní propustnost a její význam v onkologii: přehled. Klinická onkologie, 2002, roč.15, č.1, s.17-21.
12. Šachlová M., Beneš M., Ilievová M., Papírková D., Staníček J.: Hodnocení slizniční toxicity pomocí neinvazivního testu střevní propustnosti. $s^{51}\text{Cr}$ -EDTA. Klinická onkologie, 2002, roč. 15, č. 6, s. 226-229.
13. Šlampa P., Tomášek J., Korbička J., Šeneklová Z.: Karcinom anu. In Adam, Z., Vorlíček, J. a kol. Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob. 1. vydání, Grada, 2002, s. 123-126.

14. Valík D., Zapletal O., Demlová R.: Záva ná a neočekávaná CNS toxicita u dítěte léčeného high dose methotrexátem otázky z minulosti zůstávají nezodpovězeny. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, s. 230-233.
15. Van Cutsem E., Karasek P., Oettle H., Vervenne W. L., Szawlowski A., Schöffski P., Post S., Neumann H., Safran H., Humblet Y., van de Velde H. et al.: Phase III trial comparing Gemcitabine + R115777 (Zarnestra) versus Gemcitabine + placebo in advanced pancreatic cancer (PC). ASCO Thirty-Eight Annual Meeting, May 18-21, 2002, Orlando, Fl. Abstract 517, p.128.
16. Vetchá H.: Úloha NSAIDs v léčbě nádorové bolesti dospělých (v rámci celé skupiny neopiodních analgetik). Projekt Algos [on line], cit. 20. 12. 2002. Dostupné na Internetu:www.algos.cz.
17. Vokurka J., Adam Z., aloudík J. et al: Kolorektální karcinom. In: *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob.* (Eds. Adam Z., Vorlíček J., Vaníček J. et al.) Grada 2002, kap.8,83-96.
18. Vyzula R.: Bioregulace protilátkami trastuzumab u karcinomu prsu. *Trendy ve farmakoterapii*, 2002, 3, 9-11.
19. Vyzula R.: Inhibitory aromatázy a maligní onemocnění prsu. *Trendy ve farmakoterapii*, 2002, 3, 12-14.
20. Wilhelm Z., Kleinová J., Kalábová R.: Effect of Magnesium Administration on Urinary Ion Excretion in Healthy Subjects and Cancer Patients. *Scripta Medica*, Brno 2002, 75(5) p. 231-238.
21. aloudík J.: Stromální sarkomy a inhibice c-kit tyrosinkinázy. *Trendy ve farmakoterapii*, 2002, 3, 22-24.
22. aloudík J.: Sarkomy měkkých tkání. In: *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob.* (Eds. Adam Z., Vorlíček J., Vaníček J. et al.) Grada 2002, kap.31, 295-300.
23. aloudík J., Klener P.: Nádory pankreatu. In : *Klinická onkologie* (Ed. P.Klener) Galen 2002, kap. 429-433.
24. aloudík J., Klener P.: Sarkomy měkkých tkání. In : *Klinická onkologie* (Ed. P.Klener) Galen 2002, kap.43, 529-537.
25. aloudík J., Vyzula R. : Cílená bioregulační léčba zhoubných nádorů. *Trendy ve farmakoterapii*, 2002, 3, 4-5.
26. aloudík J.: Nádory jater. In : *Klinická onkologie* (Ed. P.Klener) Galen 2002, kap.32, 417-422.

ONKOLOGICKÁ CHIRURGIE A GYNEKOLOGIE

1. Coufal O., Hajdúch M., Vagundová M., aloudík J. et al : Biopsie nádoru banalita nebo zásadní výkon ? *Rozhledy v chirurgii*, 2002, 81, 10, 527-537.
2. Čechovský P., Zlámal P., Kalábová R., Dörr A.: Superradikální chirurgické výkony u pokročilého ovariálního karcinomu Sborník přednášek ze 7. Ročníku sympozia Onkologie v gynekologii a mammologii, 2002, s.53.
3. Dörr A., Staníček J., Zlámal P., Bláha M., Čechovský P., Kolářová H.: Combined intraoperative mapping of sentinel nodes in gynaecologic tumours. *International Journal of Cancer*, 2002, vol.12, no 5, p.665.
4. Dörr A., Staníček J., Zlámal P., Čechovský P., Bláha M.: Our experiences with sentinel nodes mapping abd biopsy in the radical gynecologic surgery.*International Journal of Cancer*, 2002, suppl. 13, p.111.
5. Fait V.: Maligní melanom. In.: Adam, Z., et.al.: *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob.* Grada Publishing, Praha, 2002, ISBN 80-7169-792-3, s. 255-264.
6. Kalábová R., Čechovský P.: Maligní nádor vaječníků. In Adam, Z. et al. *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob.* Praha: Grada Publishing, 2002, s. 213-221.
7. Kalábová R., Čechovský P., Zatočil P.: Maligní nádory pochvy a zevních rodidel. In Adam, Z. et al. *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob.* Praha: Grada Publishing, 2002, s. 249-254.
8. Kalábová R., Čechovský P.: Karcinom dělo niho čípku. In Adam, Z. et al. *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob.* Praha: Grada Publishing, 2002, s. 239-248.
9. Kaplan Z., Šefr R., Fait V., Coufal O.: Význam peroperační identifikace a zhodnocení sentinelové biopsie u kolorektálního karcinomu review. *Rozhledy v chirurgii* 2002, roč. 81, č. 9, s. 450 - 453.
10. Klener P., Abrahámová J., Fait V., Malíš J., Matějovský Z., Petru elka L., aloudík J.: *Klinická onkologie*, Galén Praha, 2002, 686s., kapitola: Klener, P., aloudík, J., Fait, V.: Maligní melanom. s.519-527.
11. Šefr R., Fait V., Penka I., Coufal O.: Mapování lymfatik a biopsie sentinelové uzliny u vybraných karcinomů trávicího ústrojí. *Rozhledy v chirurgii* 2002, roč. 81, č. 9, s. 454 - 458.

RADIAČNÍ ONKOLOGIE

1. Perková H., Soumarová R., Horová H., Kocáková I., Karásek P., Šlampa P.: Konkomitantní chemoradioterapie léčeb karcinomu. *Zpravodaj SROBF*, 2002, s. 31-32.
2. Šlampa P., Burkon P., Sterba J., Seneklova Z., Dembicka D., Burianova L.: The technique of craniospinal irradiation in the management of intracranial ependymomas. *Journal of BUON*, 2002, roč. 7, s. 131-136.
3. Soumarová R., Horová H., Růžková J., Čoupek P., Šlampa P., Šeneklová Z., Petraková K., Budíková M., Horová H.: Lokální recidivy a vzdálená diseminace u pacientek s karcinomem prsu I. a II. klinického stádia léčených konzervativním chirurgickým výkonem a radioterapií. *Radiační onkologie*, 2002, 2 (1):17-24.
4. Soumarová R., Horová H., Šeneklová Z., Růžková J., Horová I., Budíková M., Šlampa P., Kalábová R.: The treatment of uterine sarcoma. A survey of 49 patients. *Archives of Gynecology and Obstetrics*, 2002, roč. 266; s. 92-95.
5. Soumarová R., Perková H., Šeneklová Z., Horová H., Růžková J., Karásek P.: Komplexní diagnostika a terapie nádorů slinivky břišní. *Vnitřní lékařství*, 2002, roč. 48, č. 4; s. 332-343.
6. Šlampa P.: Konkomitantní chemoradioterapie nádorů. *Postgraduální medicína*, 2002; s. 970-976.
7. Šlampa P.: Principy konkomitantní chemoradioterapie solidních nádorů. *Acta Chemotherapeutica*, 2002, roč. 11, č. 2, s. 117-124.
8. Šlampa P., Čoupek P., Soumarová R., Růžková J., Horová H.: Konkomitantní radiochemoterapie nádorů konečníku. *Časopis lékařů českých*, 141, 2002; 9, s. 276-280.
9. Šlampa P., Šeneklová Z., Čoupek P. et al.: Konkomitantní radiochemoterapie bronchogenních nádorů. *Praktický lékař*, 2002, roč. 82, č. 1, s. 39-42.
10. Štěrba J., Pavelka Z., Šlampa P.: Concomitant radiotherapy and metronomic temozolomide in pediatric high-risk brain tumors. *Neoplasma*, 2002, roč. 49, č. 2, s. 117-120.
11. Tačev T., Skříčka T., aloudík J., Pačovský Z.: Preoperative Hypoxiradiotherapy of Colorectal Carcinoma. *Strahlentherapie und Onkologie*, 2002, č. 11.
12. Wicha R., Šimíček J., Vrba M.: Zkušenosti s programem zabezpečování jakosti pro rozšířené dynamické klíny lineárního urychlováče Clinac 600 C. *Čes. Radiol.*, 56, 2002, No.5, s. 303-307.

EPIDEMIOLOGIE A INFORMATIKA V ONKOLOGII

1. Foretová L., Goetz P., aloudík J.: Návrh spolupráce klinických genetiků a onkologů v oblasti detekce a vyšetřování hereditárních forem nádorů. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 6, s. 235-236.
2. Foretová L., Macháčková E., Navrátilová M., Hrubá M., Pavlá H., Palácová M., Petraková K.: Význam testování genů BRCA1 a BRCA2 pro časnou diagnostiku nádorů prsu. *Vybrané otázky onkologie VI.*: Praha, Galén 2002, s. 102-105 ISBN 80-7262-196-3.
3. Gálová M., Bednářík O., Palácová M.: Primární prevence zhoubných nádorů. *Časopis Lékařů českých*, 2002, roč. 141, č. 22, s. 691-696.
4. Goetz P., Trkova M., Foretová L., Krutilkova V., Kodet R., Mares J., Sedlacek Z.: Loss of Heterozygosity in Tumours of Carriers of Germline TP53 Mutations. *European Journal of Human Genetics*, May 2002, vol. 10, suppl. 1, p. 89.
5. Holcátová Ivana, David Zaridze, Neonila Szeszenia-Dabrowska, Péter Rudnai, Vladimír Janout, Lenka Foretova, Eleonóra Fabiánová, Tony Fletcher, Paolo Boffetta, et al.: Occupational chest X-rays and lung cancer risk in Central and Eastern Europe Journal 'la Medicina del Lavoro', 2000, Volume 93, number 5, P. 387.
6. Hrubá M., Mayer J.: Transplantace kostní dřeně a periferních kmenových buněk. *Sestra* 2/2002, 13-15.
7. Hrubá M., Navrátilová M., Foretová L.: Genetické vyšetření v prevenci a sledování en s nádorovým onemocněním prsu a vaječníků. *Sestra* 3/2002 s. 43-44.
8. Janout V., Bencko V., Fabiánová E., Foretová L., Jolania Lissowska, Joelle Fevotte, Andrea 't Mannetje, Paul Brennan, Paolo Boffetta, et al.: Occupational exposure of wood workers and lung cancer risk in Central and Eastern Europe. *Journal 'la Medicina del Lavoro'*, 2000, Volume 93, number 5, P. 386.

9. Lissowska J, Bencko V, Eleonóra Fabiánová, Lenka Foretova, Vladimír Janout, Dana Mates, Péter Rudnai, Neonila Szeszenia-Dabrowska, David Zaridze, Joelle Fevotte, Paolo Boffetta, Paul Brennan, Andrea 't Mannetje, Tony Fletcher: Occupational lung cancer risk in Central and Eastern Europe: high risk occupations and industries. *Journal 'la Medicina del Lavoro'*, 2000, Volume 93, number 5., P.418.
10. Macháčková E, Navratilova M, Pavlu H, Valík D, Hrubá M, Foretová L: Germline Mutations in BRCA1 and BRCA2 genes in the Czech Hereditary Forms of Breast/Ovarian Cancer. *European Journal of Human Genetics*, May 2002, vol. 10, suppl. 1, p. 83.
11. Mannetje Andrea, Joelle Fevotte, Vladimír Bencko, Eleonóra Fabiánová, Lenka Foretova, Vladimír Janout, Jolania Lissowska, Dana Mates, Péter Rudnai, et al.: Retrospective assessment of occupational exposure to lung carcinogens in Central and Eastern Europe. *Journal 'la Medicina del Lavoro'*, 2000, Volume 93, 5, p. 417-418.
12. Papeová M, Křepelová A, Kebrdlová V, Doleal T, Foretová L, Plevová P: Microsatellite Instability in HNPCC Patients. *European Journal of Human Genetics*, May 2002, vol. 10, suppl. 1, p. 101.
13. Vítová V.: Maligní konání nádory u pacientů s vícečetnými malignitami. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 6, s. 210.
14. Vítová V.: Vícečetné malignity některé zkušenosti ze zahraničí. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 4, s. 135.
15. Vítová V.: Vícečetné malignity v dětském věku a adolescenci. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 5, s. 175.
16. Vítová V.: Způsob určování vícečetných malignit v České republice. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 3, s. 106.
17. Vítová V, Pecen L, Vítová H, Navrátilová M, Hrubá M, Foretová L: Vícečetné malignity v praxi praktického lékaře. *Causa subita*, 2002, roč. 5, č. 9, s. 430-433, ISSN 1212-0197.
18. Vyzula R, Foretová L, aloudík J.: Preventivní vyšetřování-jeden z pilířů prevence onkologických onemocnění. In: Adam Z., Vorlíček J., Vaníček J., a kol. *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob autorů*. Praha: Grada, 2002, s. 535-548 ISBN 80-7169-974-8.
19. Vyzula R, Foretová L, aloudík J.: Preventivní vyšetřování jeden z pilířů prevence onkologických onemocnění. In: *Diagnostické a léčebné postupy u maligních chorob*. (Eds. Adam, Z., Vorlíček, J., Vaníček, J. et al.) Grada 2002, kap. 62, 535-548.

ORGANIZACE ONKOLOGICKÉ PĚČE

1. Vorlíčková Hilda: Ošetřovatelství má u nás tradici od středověku. *Zdravotnické noviny mimořádná příloha 50 let Zdravotnických novin*, 2002, roč. 51, listopad, s. 136.
2. aloudík J.: Onkologie v desetiletích minulých a příštích. *Sborník 50 let Zdravotnických novin*, listopad 2002, 79-81.
3. Vyzula R.: Moderní onkologická farmakoterapie.
Sborník 50 let Zdravotnických novin, listopad 2002, 79-81.

ONKOLOGICKÁ OSVĚTA

1. Kosová M.: Nemocný je naším učitelem. *Scripta Bioethica*, 2002, vol. 2, no. 2, p. 17-21.
2. Šachlová M., Kosová M.: Vydávání občasníku jako jedna z forem komunikace s pacientem. *Klinická onkologie*, 2002, roč. 15, č. 4, s. 157.
3. Vorlíčková Hilda: Kouření. *Onkologická péče*, 2002, roč. 6, č. 2, s. 1.
4. Vyzula R.: Moderní onkologická farmakoterapie. *50 let Zdravotnických novin, mimořádná příloha*, 2002, 83-84.

INFORMAČNÍ BROJURY PRO PACIENTY

1. Co potřebuje vědět o nádorech dělohy. Dvořáčková B.
2. Co potřebujete vědět o nádorech prostaty. Dvořáčková B.
3. Co potřebujete vědět o významu prevence v onkologii. Dvořáčková B.

4. Informační průvodce pro pacientky s karcinomem prsu. Jurečková A., Kocáková I., Foretová L.
5. Kde hledat další pomoc v sociální a zdravotní oblasti. Thálová L., Tomšíková M.
6. Poznejme nádorová rizika, broura pro potřebu pacientů v Masarykově onkologickém ústavu. Foretová, L.

9. SEZNAM GRANTŮ

číslo grantu	hlavní řešitel v MOÚ	název projektu	grantová agentura
MZ00020980501	doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.	Vědecko výzkumný záměr MOÚ Institucionální grant o 6ti programech: - onkologická prevence, - genetika heredit, - molekulární onkologie, - prediktivní onkologie, - lokoregionální léčba, - systémová a monitorovaná léčba nádorů.	IGA MZ
ČR7112-3	MUDr. Roman Šefr, Ph.D.	Mapování lymfatik a biopsie sentinelové uzliny u kolorektálního karcinomu	IGA MZ ČR
7108-3	MUDr. Renata Soumarová	Samostatná brachyterapie u pacientek po konzervativním chirurgickém výkonu pro časné stádium karcinomu prsu	IGA MZ ČR
6618-3	PharmDr. Martin Beneš	Zavedení systému jakosti dle normy ČSN EN ISO 9001 do provozu Ústavní lékárny MOÚ a certifikační audit SJ	IGA MZ ČR
6405-3	MUDr. Miroslava Nekulová, CSc.	Algoritmus predikce účinnosti chemoterapie založený na trendech nádorových markerů	IGA MZ ČR
7104-3	MUDr. Dalibor Valík	Plasmatický homocystein a funkční aktivace p53 jako možné markery účinnosti vysokodávkovaného methotrexatu u lymphoblastických malignit u dětí	IGA MZ ČR
5955-3	spoluños. MUDr. Václav Vagunda	Jak může přispět studium prostorového uspořádání specifických genetických lokusů v jádře buněk zdravých a maligních tkání k diagnostice a léčbě solidních tumorů	IGA MZ ČR
6396-3	MUDr. Lenka Foretová	Frekvence a typy de novo zárodečných mutací GRCA1/2 genů ve skupině mladých en s časným sporadickým výskytem nádoru prsu/ovária ve věku do 40 let bez pozitivní rodinné anamnézy	IGA MZ ČR
grant NCI	MUDr. Lenka Foretová	Occupation, Genetic Susceptibility, and Kidney Cancer Risk	NCI
grant EU	MUDr. Lenka Foretová	Environmental Exposures and Lymphoid Neoplasms	EU
6741-3	- spoluños. MUDr. Lenka Foretová	Klinické a patogenetické aspekty aktivity telomerázy v nádorech tlustého střeva a prsu z hlediska jejich sporadického a hereditárního výskytu	IGA MZ ČR
6404-3	RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.	Úloha proteinů p73, p53 a KET, homologů proteinů p53, v procesech buněčného cyklu, maligní přeměny buňky a apoptozy	IGA MZ ČR

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2002

6399-3	MUDr. Milan Anton	Analýza apoptozy u cervikální neoplázie	IGA MZ ČR
301/02/0831	RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.	Interakce proteinu p53 a jeho homologů s DNA a jejich úloha v maligní transformaci	GA ČR
7131-3	RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.	Analýza funkčních alterací mutovaných forem proteinu p53 v lidských nádorech	IGA MZ ČR
301/00/P094	RNDr. Šárka Pospíšilová, Ph.D.	Studium mechanismů regulujících aktivity u proteinu p53 a možnosti aktivace jeho nefunkčních forem v nádorové buňce	GA ČR
A4004110/207/01	RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.	Vazba nádorového supresoru proteinu p53 na DNA. Vliv superhelicity DNA a potranslační modifikace proteinu	GA AV ČR
6395-3	RNDr. Jana Šmardová, CSc.	Využití metody FASAY pro určení funkčního stavu nádorového supresoru p53 u akutních myeloidních leukémii	IGA MZ ČR
6402-3	Mgr. Michael Sheard, CSc.	Kombinace chemoterapeutik a cytokinů může optimalizovat Fas-zprostředkovanou apoptozu	IGA MZ ČR
301/00/0563	Mgr. Michael Sheard, CSc.	Ovlivnění obrany nádorových buněk: definice a inhibice mechanismů pro přežití, které potlačují apoptózu zprostředkovanou Fas a jsou využívány nádorovými buňkami.	GA ČR
7133-3	Mgr. Michael Sheard, CSc.	Charakterizace vlivu regulace exprese proteinů TRAIL-R2 a CD95 zprostředkované p53 na indukci apoptózy vyvolané TRAIL a CD178	IGA MZ ČR
301/00/0564	prof. RNDr. Jan Kovařík, DrSc.	Studium příčin rezistence maligního melanomu k IFN-alfa analýzou exprese a na fosforylaci závislé funkce STAT1 proteinu	GA ČR
7139-3	RNDr. Vladimír Boudný, CSc.	Studium molekulárních defektů nádorové buňky v transdukčních drahách interferonových signálů, mediováných proteiny STAT1/SOCS3, a význam jejich stanovení pro predikci citlivosti nádoru na léčbu interferony	IGA MZ ČR
301/01/1496	MUDr. Edvard Geryk	Výskyt onkologicky nemocných v okresech ČR /ediční titul/	GA ČR
6790-3	MUDr. Edvard Geryk	Analýza ekonomických nákladů u vybraných nádorů	IGA MZ ČR
6585-2	RNDr. Pavel Široký	Diagnostika nádorových onemocnění podle stádií v údajích NOR ČR - epidemiologická studie	IGA MZ ČR
6483-3	RNDr. Pavel Široký	Ekonomická efektivnost plošného mammografického screeningu v podmínkách České republiky	IGA MZ ČR
Projekt podpory zdraví	Mgr. Hanáková	Prevence nádorových onemocnění ve 21. století	Státní zdrav. ústav
Projekt podpory zdraví	Mgr. Hanáková	Onkologická prevence na internetu	Státní zdrav. ústav

10. OCENĚNÍ NAŠICH ZAMĚSTNANCŮ

1) Pavlová Š., Mayer J., Šmardová J.:

Detekce a analýza teplotně senzitivních mutací nádorového supresoru p53 a akutní myeloidní leukemie metodou „FASAY“.

Mezioborová konference mladých chemiků a biologů - organizovaná firmou Sigma-Aldrich, s.r.o., s vědeckou garancí ČSCH a ČSBMB, Velké Meziříčí 22.-25. 5. 2002

Chemické listy 96 (4) 231 (2002)

Práce byla nominována na cenu v oboru „Biochemie a příbuzné obory“.

2) RNDr. Šárka Pospíšilová, Ph.D. a Mgr. Václav Brázda, Ph.D. získali cenu Josefa V. Koštýře za významný vědecký přínos v oblasti biochemie a molekulární biologie udělenou Českou společností pro biochemii a molekulární biologii na XVIII. Biochemickém sjezdu v září 2002.

Přestože některé z cen byly uděleny jednotlivcům, jedná se o práci celého kolektivu.

3) Masarykův onkologický ústav se zúčastnil 10. mezinárodního veletrhu zdravotnické techniky a farmacie MEFA. Informační onkologické centrum, které se zde prezentovalo, získalo za brožury vydané v MOÚ i za webové stránky, které jsou zaměřeny na širokou veřejnost, Cenu generálního ředitele Veletrhy Brno, a.s.

4) Pracovní kolektiv ústavní lékárny získal v roce 2002 certifikát jakosti ISO 9001:2000. Je tak první nemocniční lékárna, která splnila normy ISO v plném rozsahu včetně obtížné kapitoly „návrh a vývoj“. Tato kapitola byla naplněna v rámci klinických hodnocení.

5) Ústavní lékárna vyhrála soutěž „iLekárna 2002“. Jejím vyhlašovatelem je webový portál www.apatykar.cz s podporou České lékárnické komory a přihlásit do soutěže se může každá lékárna, která má vytvořenou vlastní webovou prezentaci.

12. SPONZOŘI A DÁRCI

Specializovaná zdravotnická zařízení jsou ve světě financována z několika zdrojů. Jedním z nich bývají dary a finanční pomoc nejrůznějších sponzorů. Také MOÚ má to štěstí, že mu tímto způsobem řada jednotlivců i organizací pomáhá. Chceli bychom jím všem na tomto místě poděkovat. Ale vzhledem k tomu, že jich je celá řada a úplný výčet by byl dlouhý, uvádíme pouze ty největší:

Nadace ArchaChantal
SEPES PROMOTION, spol. s.r.o.
Pharma Tech, s.r.o.
ROCHE, s.r.o.
Jihomoravská energetika, a.s.
Bristol-Myers Squibb, s.r.o.
PLIVA Lachema a.s.

AMEDIS, spol.s r.o.
Masarykova onkologická nadace
KRD, obchodní společnost, s.r.o.
DE-PLUS, s.r.o.
Antonín Zedníček
PIRELLI TYRE(EUROPE) S.A.CZECH
Novartis Czech Republic, s.r.o. Pharma
ALFA-HELIKOPTER, spol. s.r.o.

13. CÍLE PRO ROK 2003

Rok 2003 by se měl stát konsolidačním rokem řady změn, které byly v posledních dvou letech nastaveny. Je třeba dotahovat do úspěšného konce to, co bylo v minulosti započato. Sem patří nesporně rekonstrukce budov a vybudování PET centra, ustálení, ale i zlepšování ekonomické situace ústavu, s čím budou souviset další investiční monosti ústavu. Bude třeba obnovit jeden z lineárních urychlovačů a zároveň začít jednání o vybudování dalšího, třetího lineárního urychlovače. Snahy budou i o získání monosti provádět v našem zdravotnickém zařízení magnetickou rezonanci a o další zdokonalení sítě telemedicíny ve spojení s dalšími pracovišti v Brně a okolí. Čeká nás rozšíření pregraduální výuky, co bude spojeno s intenzivním nasazením zainteresových pracovníků.

Takových drobných i větších úkolů je celá řada. I když jsem uvedl rok 2003 jako konsolidační, přesto je vidět, že se budou zavádět a rozvíjet i nové programy, které přinesou větší pracovní zátěž pro většinu z nás. S tím bude souviset i další navýšování mzdrových výdajů, aby dobré vykonaná práce byla správně ohodnocena.

Věřím, že se nám dílo podaří, pokud budeme společně pracovat s takovým pochopením personálu jako doposud.

doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.
ředitel

Ekonomický informační systém FEIS
společnosti MERLIN komplexně pokrývá
ekonomickou agendu nemocnice.
**V současnosti pracuje v řadě nemocnic
a zdravotnických zařízení.**

FEIS

je připraven Vám denně poskytovat tyto služby:

- **Jednotný pohled na ekonomická data**
- **Přístup k aktuálním údajům v reálném čase**
- **Automatizace administrativních úkonů**
- **Podpora toku a schvalování dokladů**
- **Nástroje pro sledování a vyhodnocování salda**
- **Průhledná evidence hospodaření zdravotnického zařízení**
- **Vyhodnocování nákladů a výnosů středisek podle zvolených kritérií**
- **Optimalizace skladových zásob a spotřeby**
- **Podrobná evidence majetku**
- **Podklady pro výkaznictví příspěvkových a rozpočtových organizací**
- **Přehledné grafické výstupy**

MIS HOSPITAL

Pro vedoucí pracovníky nemocnice je k dispozici manažerský informační systém MIS Hospital, který poskytuje okamžité přehledy i hloubkové analýzy stavu klíčových oblastí – ekonomiky, personalistiky a zdravotní péče.

Znáte lepší řešení?

MERLIN, spol. s r. o.

Štefánikova 32

150 00 Praha 5

Tel.: (+420) 241 010 111

Fax: (+420) 241 010 165

www.merlin.cz

Pobočka Havlíčkův Brod

Horní 16

580 01 Havlíčkův Brod

Tel.: (+420) 569 422 180-1

Fax: (+420) 569 422 182

www.merlinlogic.com

Pobočka Brno

Údolní 27

602 00 Brno

Tel.: (+420) 542 221 071-3

Fax: (+420) 542 210 031

e-mail: merlin@merlin.cz